

KAJETAN GANTAR
Filozofska fakulteta
Ljubljana

Prof. dr. HUBERT PETERSMANN
1940 - 2001

Zadnjega januarja 2001 je nepričakovano, star komaj šestdeset let, poln življenjske energije in ambicioznih delovnih načrtov, mrl dr. Hubert Petersmann, profesor univerze v Heidelbergu in dolgoletni predstojnik temkajšnjega seminarja za klasično filologijo. Omahnil je dobesedno sredi dela, obdan od poklicnih kolegov in sodelavcev, v seminarskih prostorih, ko je bil ravno na poti v predavalnico.

Petersmann je bil po rodu s Koroškega, rojen v Celovcu. Čeprav je izhajal iz nemško govoreče družine, je kot gimnazijec na lastno pobudo obiskoval neobvezni pouk slovenščine, h kateremu so se sicer prijavljali samo dijaki iz slovenskih družin. Bil je pravi užitek, poslušati ga, kako je govoril v brezhibni slovenščini, ki je bila rahlo obarvana s pogrkovalnim r, tako značilnim za koroško narečje.

Po maturi je študiral klasično filologijo, anglistiko in romanistiko na dunajski univerzi in pod mentorstvom dr. Waltherja Krausa promoviral z disertacijo o Plavtovi komediji *Stichus*. Do svojega učitelja in mentorja je vse življenje ohranil globoko hvaležnost in ob njegovi osemdesetletnici oskrbel izbor 30 njegovih najpomembnejših razprav, ki je izšel pod heraklitskim naslovom "Aus Einem Alles" (Heidelberg 1984). Izsledke svoje disertacije je strnil v izčrpni komentirani izdaji omenjene Plavtove komedije (Plautus, *Stichus*, Heidelberg 1973), ki je dragocena predvsem zaradi izvirnih opazanj in analiz Plavtove leksike, sintakse in stilistike. Nato se je lotil habilitacije, ki jo je posvetil raziskavam Petronijevega jezika, zlasti njegovim sintaktičnim posebnostim; plod teh raziskav je zajetna razprava z naslovom "Petrons urbane Prosa", ki obsega nad 300 strani in je izšla kot 323. zvezek v seriji "Sitzungsberichte" pri Avstrijski akademiji znanosti (Wien 1977). Petersmannova razprava velja kot eno standardnih del ne samo za preučevanje Petronijeve proze, ampak za študij različic med latinskim urbanim in vulgarnim govorom nasploh.

Medtem se je strokovno izpopolnjeval tudi v drugih univerzitetnih središčih, zlasti na univerzi v Londonu. Na osnovi habilitacije in številnih drugih razprav je leta 1981 dobil profesuro za latinski jezik na univerzi v Heidelbergu, kjer je nasledil Viktorja Pöschla, enega najbolj tenkočutnih interpretov rimske poezije in sploh enega najvidnejših latinistov iz obdobja po drugi svetovni vojni.

Hubert Petersmann je objavil več kot sto razprav, v katerih se je z vso širino loteval jezikoslovnih problemov, zlasti leksikalnih, sintaktičnih in stilističnih distinkcij med raznimi govornimi plastmi pozne in vulgarne latinščine. Domiselne so tudi njegove etimološke in onomastične študije (npr. o izvoru imena *Roma*); s posebnim zanimanjem se je posvečal raznim odprtim vprašanjem v zvezi z rimskimi ljudskimi verovanji in religioznimi predstavami. V svojih objavah je, kar je sicer redkost, dosledno upošteval tudi publikacije slovenskih filologov in lingvistov in kot dokazno gradivo pogosto navajal vzporednice iz slovenščine, zlasti iz slovenskih koroških narečij ali iz posebnosti slovenskih ljudskih verovanj. Kot gost je večkrat predaval v ljubljanskem klasičnem seminarju in v lingvističnem krožku ljubljanske Filozofske fakultete.

Tudi bralcem "Žive antike" ime Huberta Petersmanna ni neznano, saj je v njej objavil več prispevkov. Že leta 1972 je v "Živi antiki" objavil članek o neavtentičnosti in poznejši dataciji zaključnega prizora Ajshilove "Sedmerice proti Tebam", enega svojih redkih prispevkov, s katerim je posegel na področje grške literarne zgodovine. Stavec je takrat v zadnjem momentu avtorjevo ime na dveh mestih (namesto nekega drugega avtorja, ki je ravno takrat umrl) pomotoma postavil v črni okvir. Ko sem napako opazil, je ni bilo več mogoče popraviti, saj je bila številka že razmnožena in vezana. Zaradi tega spodrsljaja mi je bilo zelo nerodno, opravičeval sem se mu po telefonu in v pismu, pa mi je dobrodušno odgovoril: "To ni nič slabega. Med mnogimi, tudi med vašimi rojaki na Koroškem, je razširjeno verovanje, da se tistemu, ki ga prezgodaj proglasijo za mrtvega, obeta še zelo dolgo življenje."

Žal se v njegovem primeru ta napoved ni uresničila.